

Sygn. akt II UK 441/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do renty w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 27 sierpnia 2014 r., sygn. akt III AUa 2406/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2014 r., po rozpoznaniu apelacji ubezpieczonego i organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 29 lipca 2013 r., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że przyznał M. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 9 czerwca 2011 r. do dnia 10 maja 2012 r. i oddalił apelację ubezpieczonego, który domagał się przyznania renty na stałe.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku w części oddalającej jego apelację i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 12 ust. 1 i 3 i art. 13 ust. 1 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17

grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w części i uznanie, że ubezpieczony jest trwale częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i przysługuje mu renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że jest oczywiście uzasadniona, a nadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony, między innymi, w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie można jednak uznać, że skarżący zdołał wykazać istnienie tej przesłanki.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest

oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu.

Zdaniem skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co „wynika z podstaw wskazanych w skardze, które to podstawy zdaniem skarżącego zasługują na uwzględnienie. Zdaniem skarżącego oczywistość wniesionej skargi wynika z rodzaju naruszeń wskazanych powyżej, w tym z tego, że Sąd Apelacyjny orzekł wbrew opiniom biegłych, bowiem dwie opinie z trzech wskazywały, że ubezpieczony jest niezdolny do pracy trwale w zawodzie mechanika samochodowego, co uzasadniało przyznanie mu renty w związku z wypadkiem przy pracy i przysługuje mu renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe – zgodnie z art. 59 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. Ponadto „ubezpieczony uważa, że skarga kasacyjna jest w pełni uzasadniona, bowiem jako praktycznie jednooczny nie może wykonywać pracy w zawodzie mechanika samochodowego, co wynika wprost z przedstawionych zaświadczeń lekarzy medycyny pracy, którzy nie dopuścili ubezpieczonego do wykonywania pracy w zawodzie mechanika samochodowego”. Takie sformułowania wyraźnie przemawiają za tym, że nie są to zarzuty co do prawa, lecz co do faktów. W obowiązującym stanie prawnym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony zaś do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również

jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; z dnia 5 lutego 2006 r., IV CK 384/05, niepublikowany; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, niepublikowane.; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 211/06, niepublikowane). W związku z tym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może wypełniać drugiej podstawy kasacyjnej, a z powołaniem się na pierwszą podstawę kasacyjną nie można zwalczać prawidłowości ustaleń faktycznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 112). Tym samym nie ma żadnej możliwości uznania za oczywiście uzasadnioną skargi kasacyjnej, w której skarżący zarzuca naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., a także przepisów prawa materialnego w sposób podważający jedynie przyjętą przez Sąd drugiej instancji podstawę faktyczną rozstrzygnięcia.

W rozpoznawanej sprawie wnioszek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty również na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż skarżący wskazał na występowanie istotnego zagadnienia prawnego. Powołanie się na tego rodzaju przesłankę „przedsądu” wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Jeżeli zaś chodzi o samo

sformułowanie zagadnienia prawnego, podnieść należy dodatkowo, że zgodnie ze stanowiskiem wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przyjęty jest przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

W tym kontekście nie stanowi zagadnienia prawnego sformułowana w skardze kasacyjnej kwestia dotycząca „właściwego zastosowania art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (...) w odniesieniu do art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kontekście orzeczeń biegłych, które to orzeczenia (dwa spośród trzech) wskazywały na trwałą utratę możliwości wykonywania zawodu mechanika samochodowego. Art. 59 ust. 1 pkt 1 wyraźnie wskazuje, że gdy osoba jest trwale niezdolna do pracy to renta powinna być przyznana na stałe – czy wobec tego w kontekście zgromadzonego materiału Sąd nie powinien orzec zgodnie z żądaniem – czy mechanik samochodowy z zagrożeniem odwarstwienia siatkówki może wykonywać pracę zgodnie z wykształceniem? Sąd Apelacyjny jako sąd faktu winien rozpoznać sprawę przeprowadzając postępowanie zdaniem skarżącego dowodowe, w tym ocenić zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, natomiast Sąd oparł się jedynie na ustaleniach poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, czyniąc je własnymi, w szczególności nie odniósł się do trzech opinii biegłych i zmiany stanowiska lekarza okulisty z trzeciego zespołu biegłych, która to

jednoznacznie wskazała, że ubezpieczony jest trwale niezdolny do pracy”. Jest to bowiem jedynie wyraz oczekiwań skarżącego odnośnie do akceptacji prezentowanego przez niego stanowiska. Kwestia ujęta w ramy zagadnienia prawnego jest zatem faktycznie powtórzeniem zarzutów podniesionych w podstawach skargi, albowiem sprowadza się do podważania stanowiska Sądu drugiej instancji odnoszącego się do stwierdzenia okresowej częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na skutek dokonanej przez ten Sąd oceny zebranego w sprawie materiału. Nie stanowi więc zagadnienia prawnego, które musi być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009 nr 4, s. 48).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.